

Panorama van Geluk

Door Nanne van Poll, secretaris CRR

Laatst wandelde ik in het Meinweggebied, jawel, uitkeringsgerechtigden moeten gratis vertier zoeken nu de hoogte van de bijstandsuitkering steeds verder wordt verlaagd tot het niveau van kartonnen doos, en toen zag ik iets opmerkelijks. In dat wandelgebied kwam ik een bord van de gemeente Roerdalen tegen. Een bepaalde plek in het bos was benoemd tot 'geluksplek' en had het predicaat 'Panorama van Geluk' meegekregen. Nu betrof het inderdaad een zeer mooie plek, maar daar zijn er op de Meinweg wel meer van. En, beste gemeente Roerdalen, dat kan ik zelf ook wel constateren zonder zo'n in-het-oog-springend bord in de (beschermde) natuur!

Ik kan niet van geluk spreken, maar eerder van een constatering dat die natuur mooie uitzichten biedt. Het schijnt dat de 20 geluksplekken in de gemeente op democratische wijze tot stand zijn gekomen, dus er wordt gesproken van burgerparticipatie bij dit wellicht kostbare project. Er wordt zelfs een heuse Geluksdag (op 20 maart 2016) georganiseerd, omdat de gemeente het geluk wil delen. Er zijn zelfs fiets- en wandelroutes langs de geluksplekken vormgegeven! En vergeet vooral niet de onbezoldigde gelukscoaches; zij maken het project compleet.

Natuurlijk juich ik toe dat de burgers meer betrokkenheid tonen bij natuur en milieu, zeker als het erom gaat de wereld beter te maken. Vooral ouders zullen zich hierdoor aangesproken moeten voelen, want zij hebben niet voor niets gekozen voor nageslacht en die wil je toch een veilige, gezonde, betere maar vooral gelukkigere wereld nalaten? Echter, geluk omvat zo veel meer dan alleen mooie plekken in de gemeente. Geluk geldt ook voor diverse groepen: je kunt spreken over gelukkige baby's, gelukkige vaders, gelukkige werknemers, gelukkige ouderen, gelukkige mensen in het algemeen. En over die laatste groep wil ik het hebben: gelukkige burgers in het algemeen. De gelukkigste mensen schijnen overigens in Denemarken te wonen, waar natuur, milieu, gezond woonklimaat en goede sociale voorzieningen bijzonder goed zijn geregeld; dat zal ongetwijfeld bijdragen aan de allesomvattende positieve gevoel. Nederland doet het ook niet slecht; het komt in ieder geval in de top tien voor. Volgens het CBS wordt geluk in hoge mate bepaald door gezondheid, relaties en werk. Een belangrijke factor die bepalend is voor het algemene geluk is geld. Diverse onderzoeken tonen bijvoorbeeld aan dat financieel geluk optimaal is bij een jaarinkomen van ongeveer € 60.000. Bij dat inkomen is de mens volkomen gelukkig, en kan hij gezond en wel participeren in de maatschappij, want deze mens heeft geen geldzorgen, geen zorgen over het dagelijks voedsel, geen zorgen over aanstaande dakloosheid, of zorgen over de andere basale levensbehoeften. Het inkomen boven dat bedrag draagt niet meer substantieel bij aan een toename in geluk. Dat is dus ook een argument om de topinkomens onder de ton te houden, want men wordt er ook geen aardigere of betere burger van!

In Nederland is het aantal armen opgelopen tot ruim 1 miljoen mensen: mensen die geen geluk voelen en ervaren, maar die wel behoefte hebben aan geluk. Armoede drukt per definitie op het geluksgevoel en welbehagen, maar in plaats van inkomensreparatie te regelen, zorgt dit kabinet ervoor dat de minima nog verder worden uitgekleed. Ook in de gemeente Roerdalen zijn veel minimaregelingen afgeschaft, worden de criteria aangescherpt of worden de bedragen niet meer geïndexeerd.

Door de Participatiewet wordt de hoogte van de bijstand door allerlei aanvullende criteria, zoals een kostendelersnorm, verder verlaagd, terwijl de vaste lasten verder stijgen.

Bovendien wordt er van hen ook een onbetaalde tegenprestatie geëist, die leidt tot arbeidsmarktverdringing en niet-passend is voor velen.

Voor betaalde werknemers is er laatst een artikel in de Volkskrant (16 maart 2016 van Jurriaan Nolles) verschenen met vijf tips als 'evangelie' voor gelukkige werknemers:

1. besef de betekenis van je werk
2. aan routine heb je niks
3. zorg dat je elke dag iets afmaakt
4. doe waar je goed in bent
5. doe iets voor een ander

Voor de 450.000 bijstandsgerechtigden neemt het geluksgevoel steeds verder af, en daar verandert een gemeentelijke geluksdag niets aan! Immers, door de gedwongen onbetaalde tegenprestatie scoor je slechts een enkel punt op dit geluksevangelie. Je hebt geen betaald werk, maar onbetaald werk in plaats van een ander, dus je doet niets voor een ander, je doet zeker niet waar je goed in bent, want het is ongeschoold werk wat zeer routinematig gedaan moet worden, maar je hebt elke dag 'iets afgemaakt'. Dat kun je thuis ook doen als je daar elke dag moet koken of het toilet moet schoonmaken – dan is dat ook afgevinkt.

Tastbare betrokkenheid van de overheid bij de burgers zou meer van toegevoegde waarde zijn, want dat draagt bij aan het welbevinden van de inwoners van deze gemeente. Begin namelijk klein met concrete verbeteringen van iemands belabberde financiële situatie, en draag het verder uit, zodat er à la 'Pay it forward' een golfbeweging ontstaat. Ook de overheid kan haar euro slechts eenmaal uitgeven. Dus, in plaats van gemeenschapsgeld te besteden aan dit 'Klein Geluk' kan de gemeente beter zorgdragen voor de inkomensreparatie van de minima. Maak een uitkeringsgerechtigde gelukkig door geld beschikbaar te stellen voor iets leuks of iets extra's, zoals een etentje, een avondje theater of bioscoop, door een creatieve cursus, door een sportabonnement, door nieuwe kleding, of door gewoon voor een hogere uitkering te zorgen, waarmee normaal kan worden geparticipeerd. Gezonde en gelukkige burgers zijn van onschatbare waarde, aangezien zij de – lokale - maatschappij vormen en daarin moeten functioneren. Immers, *"Je hoort vaak zeggen dat geluk niet zo te koop is, maar geld doet wonderen en vooral als het een hoop is"* (Wim Sonneveld).